

Ковальчук Інна Сергіївна

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ПРОКУРОРІВ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Одним із заходів впливу на працівників прокуратури, які вчиняють дрібні порушення трудової дисципліни є притягнення їх до дисциплінарної відповідальності, що по своїй правовій природі носить як превентивний так і виховний вплив для порушника.

В статті 43 Закону України «Про прокуратуру» (далі-Закон) закріплено вичерпний перелік підстав, за яких працівника органу прокуратури можна притягнути до дисциплінарної відповідальності.

За порушення однієї з указаних в статті 43 Закону норм до працівника прокуратури застосовуються заходи дисциплінарного впливу, які виражаються в дисциплінарних стягненнях, передбачених законодавством. Закон закріплює три форми стягнень: догана; заборона на строк до одного року на переведення до органу прокуратури вищого рівня чи на призначення на вищу посаду в органі прокуратури, в якому прокурор обіймає посаду (крім Генерального прокурора України); звільнення з посади в органах прокуратури.

У Законі чітко передбачено суб'єктів ініціювання такого виду юридичної відповідальності, як дисциплінарна відповідальність прокурорів. Зокрема, визначено, що право на звернення до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів із заявою про вчинення прокурором дисциплінарного проступку має кожен, кому відомі такі факти. Зразок заяви, розміщений на веб-сайті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, надає можливість указати необхідну інформацію під час подання звернення. Заява реєструється Секретаріатом Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів у день її надходження, за допомогою автоматизованої системи визначається член Кваліфікаційно-

дисциплінарної комісії прокурорів для вирішення питання щодо відкриття дисциплінарного провадження, який проводить перевірку в межах обставин, повідомлених у скарзі (заяві). До завершення дисциплінарного провадження прокурор не може бути звільнений із посади прокурора у зв'язку з поданням заяви про звільнення за власним бажанням. Розгляд висновку про наявність чи відсутність дисциплінарного проступку прокурора відбувається на засіданні Комісії, рішення по якому приймається більшістю голосів від свого загального складу. Під час прийняття рішення в дисциплінарному провадженні враховуються характер проступку, його наслідки, особа прокурора, ступінь його вини, обставини, що впливають на обрання виду дисциплінарного стягнення. Прийняте рішення опубліковується на веб-сайті Комісії в семиденний строк.

За результатами роботи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів у 2017 році, нею розглянуть 1137 дисциплінарних скарг на прокурорів, з них по 746 заявах було відмовлено у відкритті дисциплінарної справи, по 49 заявах вирішується питання про відкриття дисциплінарної справи, а по 342 було відкрито дисциплінарні справи на прокурорів

Законом передбачена можливість визнання прокурора таким, який не притягувався до дисциплінарної відповідальності до закінчення річного строку прокурора, якщо він не допустив порушення законодавства та сумлінно й професійно здійснював свої службові обов'язки. Ця норма оформлюється рішенням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів на підставі клопотання керівника відповідного органу прокуратури, однак не раніш як через шість місяців із дня накладення дисциплінарного стягнення; а в разі накладення такого дисциплінарного стягнення, як заборона на строк до одного року на переведення до органу прокуратури вищого рівня чи на призначення на вищу посаду в органі прокуратури, - після закінчення половини строку, визначеного Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів.

Відповідно до ст. 50 Закону, прокурор може оскаржити рішення, прийняте за результатами дисциплінарного провадження, до адміністративного суду або до Вищої ради юстиції протягом одного місяця з дня вручення йому чи отримання ним

поштою копії рішення (у 2015 році Радою не розглядались скарги прокурорів на рішення про притягнення їх до дисциплінарної відповідальності, а також матеріали про порушення прокурорами вимог щодо несумісності їхніх посад із зайняттям діяльністю, забороненою Конституцією та законами України).

Подання адміністративного позову до суду на рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності або про неможливість подальшого перебування особи на посаді прокурора не зупиняє дію такого рішення, але суд у порядку забезпечення адміністративного позову може відповідною ухвалою зупинити дію рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності або про неможливість подальшого перебування особи на посаді.

Отже, Законом України «Про прокуратуру» врегульовано питання особливостей притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності, закріплено чіткий перелік підстав, список дисциплінарних стягнень і законодавчо визначено повноваження спеціально створеного органу – Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. Водночас, не всі питання притягнення працівників прокуратури до дисциплінарною відповідальності можуть бути охоплені вказаним розділом Законом. Тому вважаю за доцільне на рівні закону закріпити новий Дисциплінарний статут прокуратури України, в якому комплексно і детально врегулювати питання притягнення працівників прокуратури до дисциплінарної відповідальності.